

www.merhabahaber.com

f facebook.com/akademiksayfalar

Merhaba

CİLT: 17 • SAYI: 31
6 ARALIK 2017 ÇARŞAMBA

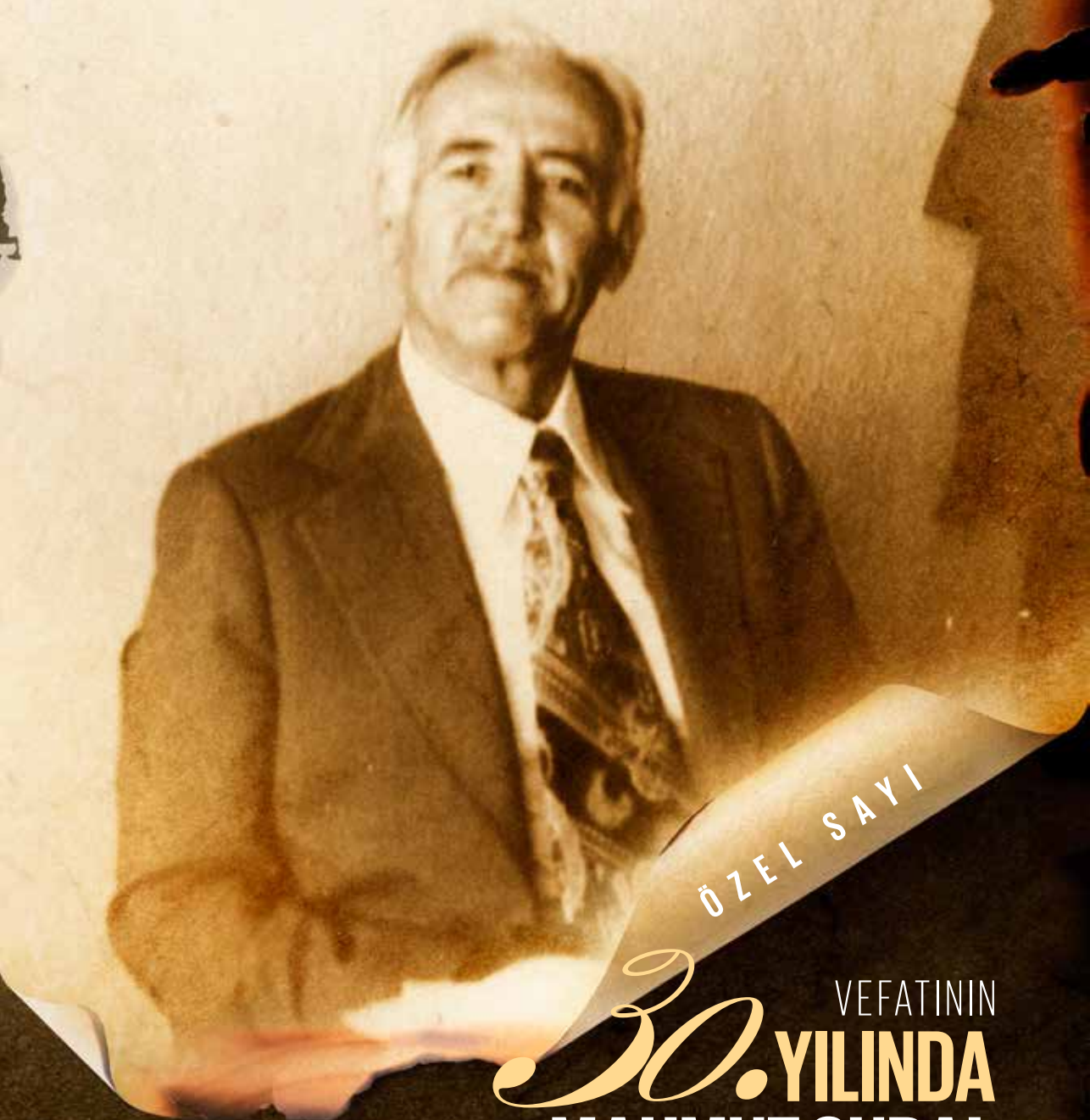

KADEMİK

Sayfalar

Kurucusu:
Mehmet Ali UZ

Hazırlayanlar: **Serdar CEYLAN - S. Melik KAYA**
srceylan@hotmail.com - s.melikkaya@gmail.com

ÖZEL SAYI

VEFATININ
30. YILINDA
MAHMUT SURAL
(1914-1987)

Mehmet
Ali UZ

30. VEFAT YILDÖNÜMÜNDE MAHMUT SURAL

Konya kültürüne büyük hizmeti geçen değerlerimizden birisi de Mahmut Sural Bey'di. O Konya ilim ve kültür adamlarını çok iyi tanıyor, Konya ağzını da çok iyi kullanıyordu. Mahmut Sural Bey **“50 Yıl Öncesinden Bu Yana Her Yönüyle Konya”** dizi yazısı yanında Veli Sabri Uyar merhumun bazı defterlerini de Osmanlıcadan dilimize aktarmıştı.

Onu 1987 yılı 10 Aralıkta kaybetmiştik. 10 Aralık 2017 tarihi onun otuzuncu vefat yıldönümüdür.

Torunu Feyyaz Caner'in "50 Yıl Öncesinden Bu Yana Her Yönüyle Konya" dizi yazısını kitaplaştırmaması da otuzuncu vefat yıldönümünde güzel bir tevafuk oldu. Mahmut Sural, Mustafa Ataman, Veli Sabri Uyar, Safa Odabaşı, Mehmet Önder, İbrahim Hakkı Konyalı, Mehmet Ferit Uğur, Feridun Nafiz Uzluk, Şahabeddin Uzluk, Mehmet Muhlis Koner, Ahmet Rasih İzzet Koyunoğlu, Topçuzade Mehmet Arif Bey, Abdülkadir Erdoğan, Necati Elgin gibi Konya ilmine, irfanına ve kültürüne hizmet eden değerlerimiz asla unutulmamalıdır. Konya'nın tarihini, kültürünü ve insanlarını onlar sayesinde tanıdık.

Necati Elginle yaptığım yayınlar dolayısıyla oğlu Ahmet Güner Elgin Bey babasının arşivinin büyük

bir bölümünü bana göndermişti. Arşivinde mevcut Mevlevi mektuplarını önce Akademik Sayfalar'da neşretmiştik, sonra da bunları Ali Işık Hoca kitaplaştırmıştı. Onun arşivinde, kitaplaştıırılacak daha çok şey var. Bir süre önce baş-

Mahmut Sural, 1926 yılında Karma Ortaokulunda öğrenciyken.

ladığımız, “Necati Elgin’in Notlarından” başlıklı bir diğer yayılımımız da 2018 yılında devam edecektir.

Sifa Odabaşı'nın zengin arşivinin Konya dışına satılması ise Konya için büyük kayıp oldu.

Önümüzdeki ay vefat yıldönümünde anacağımız **Veli Sabri Uyar**'ın; Hattatlar Armağanı, Konya Bilginleri gibi önemli yazıları gazete ve dergi sayfalarında kaldı. Çoğu hatırlanmıyor bile. Onun Konya ile ilgili yazıları bunlardan da ibaret değildir. Onun yirmiye bulan defterlerinden on beş, on altısı İzzet Koyunoğlu Müzesinde kitaplaştırılmayı bekliyor.

Yaklaşık son 10 yıldan beri Büyükşehir, Selçuklu ve Meram belediyelerinin kitap yayınında bir hayli hizmeti geçti. Veli Sabri Uyar'ın defterlerinin de kitaplaştırılmasının Konya kültürüne büyük katkısı olacağına inanıyorum.

Merhumun torunu Feyyaz Caner Bey “50 Yıl Öncesinden Bu Yana Her Yönüyle Konya” dizi yazının kitaplaştırılması için 4-5 yıl uğraştı, bir hayli de masraf etti. Her Konyalının evinde bulunması gereken bu dizi yazı, Konyalının ve araştırmacıların hizmetine sunulmuş oldu. Okuyucularımızı yazarlarımızda baş başa bırakırken 30. vefat yıldönümünde Mahmut Su-

1975 yılında Konya Belediye Başkanı Yılmaz Kulluk (solda) ve Mahmut Sural bir söyleşi sırasında.

ral Bey'i rahmet ve minnetle anıyor, bu hizmetinden dolayı Feyyaz Caner Bey'i de candan kutluyorum.

Konya Tarihine ve Kültürüne Vâkıf olan Mahmut Sural merhumun eserinin bazı konu başlıkları:

Elli Yıl Önceki Konya Şehri, Konya Mahalleleri, Şehir İmar Planları, Mahalle Mektepleri, Tekeler Ve Türbeler, Medreseler, Konya Düğünleri, Kış Gecesi Eğlenceleri, Konya'da Eski Ramazanlar, Konya'nın İlmiye Sınıfı, Konya Hafızları, Eski Konya'da Eğlence, Çeşmeler, Ticaret Hayatı, Konya Bayramları, Konya'nın Ünlü Delileri ve Meczupları, Konya'da Kuşçuluk ve Kuşlar.

Türkiye'de Yarın Gazetesinde Ziya Tanrıkulu (1932-1978), Ali Oğuz Meydan ve Mahmut Sural

Prof. Dr. Saim
SAKAOĞLU

MAHALLELİM MAHMUT SURAL VE KONYA KİTABI

Bir türlü KONYA KİTAPLARI KİTAPLIĞI'ni oluşturamadık. Bir zamanlar böyle bir girişimde bulunulmuştu ama sonunu getiremedik. Biz bu uğurda, ilk üçü kurumlarca yayımlanan yedi kitap yayımlayarak yola çıkmıştık: *Konya Üzerine Şiirler, Çaybaşı Yazıları, Meram Yazıları, Fahrünnisa Mahallesi Çaybaşı Caddesi, Konyalı Hattat Hafız Mehmet Sakaoğlu, Konya Ağzı Üzerine Yazılar, Ansiklopedi Yazıları: 1 / Konya Yazıları*. Nasreddin Hoca ile ilgili dört kitabımızı da eklersek sayı 11'e ulaşacak. Üç cilt olarak hazırlanıp birileri tarafından basılması için bekletilen KONYA YAZILARI'ni şimdilik eklemeyelim, nasıl olsa basılamayacak.

Bu yolda çalışanların başında avukat yazar **Mehmet Ali Uz** gelmektedir. Elbette başkaları da var, ama o ve ben bu çalışmaların hiç birini unvan almak için hazırlamadık. Rahmetli **Sefa Odabaşı'yı, (Dr.) Mehmet Önder'i, Feyzi Halıcı'yı, Yrd. Doç. Dr. Hasan Özönder'i ve Seyit Küçükbeziç'i** de hatırlamadan geçemeyeceğim. Birer ikişer eserleriyle bu kitaplığa katkı sağlayan büyüklerimizi de unutmak istemeyiz. Kısacası kendi çap ve imkânlarıyla yola çıkıp Konya konulu eser ortaya koyanların sayısı pek de az değildir ama bu parçalar bir bütünü oluşturamadı. Ansiklopedimiz oldu, gurur duyduk; cilt cilt ve çeşitli dillerde Mevlâna kitaplarımız oldu, öğündük; ama eskileri toplayarak yenilerin yanına koyabildiğimiz bir KONYA KİTAPLARI KİTAPLIĞI'ni kuramadık. Bunlara bir de süreli yayınları eklersek daha yolun başlarında olduğumuz anlaşılacaktır. O halde bu iş için bir başlangıç, bir milat belirlemeliyiz. Sayın Uz'un mahalle kitapları dizisi bir başlangıç olabilir, başka yayınları da

bu hesaba katabiliriz. Ama ben bir mahallelilik sevdasıyla, aşağıda tanıtacağım kitabı başlangıç olarak kabul edebileceğimizi duyurmak istiyorum. Çünkü o kitap 42 yıl önce noktalanmış 50 yıllık bir yazı dizisinin tozlu raflardan indirilmesinin hatırasını taşımaktadır.

Bu yazı dizisinden çoğumuzun haberi bile yoktu, haberi olanlardan önemli bir bölümü ise ya unutmuştu ya da aramızdan ayrılmıştı. Ya ben? Ben bu kitabın aslı olan gazete yazılarını on yıllardan beri biliyor ve bir kopyasını arşivimde bulunduruyordum. İşte bu sahiplenmenin tatlı bir hikâyesi...

İhsan Hınçer (14.03.1916, Konya-11.11.1979, İstanbul) Konyalı ünlü attar Oğlakçı'nın torunudur. Gençliğinde geçirdiği bir kaza sonucu bir ayağını bütünüyle kaybetmiştir. O, bu haliyle İstanbul Belediyesi'nde memurken tam 31 yıl süreyle aylık **Türk Folklor Araştırmaları** dergisini yayımlamıştır. İhsan Hınçer vefat edince terekesindeki gazete ve dergi kesikleri, Konya'nın hayırlı damadı, sevgili kardeşim Öğr. Gör. **Süleyman Şenel'e** verilmiş. Sağ olsun, o da kendisiyle ilgili olanları aldıktan sonra benimle ilgili olan ne varsa bir çuvalcık içine doldurup Konya'ya göndermişti. Sevgili kardeşim Şenel halk müziği uzmanı olduğu için kesiklerin paylaşılmasında hiçbir sorun olmadığını hatırlatmak isterim.

Sayın Şenel aracılığıyla bana intikal eden İhsan Hınçer'in terekesinde nelelerin olduğunu uzun uzun anlatmayacağım. O hazinede yer alan 'Sural çalışmaları' asıl konumuzu oluşturuyor.

Rahmetli İhsan Hınçer, Konya'dan gönderilen yerel gazetelerdeki kültür ve sanat yazıları ile haberleri büyük bir sabır ve dikkatle kesmiş, dizi yazısı oluş-

turanları bazen bir dosyada toplamıştır. İşte bana ulaştırılan iki büyük dizi Sural'ın çalışmaları ile ilgilidir. Bir masalci olarak olayları toparlayalım. 'Bakalım Mahmut Sural neler yazmış, İhsan Hınçer neleri kesip saklamış, Süleyman Şenel hangilerini Sakaoğlu'na göndermiş, Sakaoğlu da neleri sizlere sunacak, bir görelim hele...'

Yıllarca önce bir yazımızda şöyle demiştim:

"Sural'ın, **Konya'nın Sesi** gazetesinde, 11-19 Nisan 1978 tarihleri arasında yedi yazı olarak yayımladığı '**kelimeler hazinesi**' elbette Konya ağzı üzerinde çalışacak olanlar için son derece önemlidir."

"Sayın Şenel eliyle bana ulaştırılan merhum Hınçer'in terekesindeki bir başka dizi çok daha hacimlidir. Dizinin adı, '**50 Yıl Önceden Bu Yana Her Yönüyle Konya**'dır. Bu dizi **Yeni Konya** gazetesinde 21 Temmuz 1975-13 Nisan 1976 tarihleri arasında 181 sayı devam etmiştir. Dizi Konya kültür hayatı için son derece önemlidir. Keşke bir yerler bu yazıları bir kitap bütünlüğü içinde bir araya getirse de 20. yüzyılımızı da 13. yüzyılımız kadar yakından tanıyabilsek." (Sakaoğlu 2012: 151-152)

Evet, yıllarca önce dile getirdiğim bu dileğim artık gerçekleşmiştir. Merhum Sural'ın torunu hukukçu Feyyaz Caner Bey içinde bulunduğumuz yıl bu diziye kitaplaştırıp Türk kültürüne kazandırmıştır. Kendisini kutluyorum. Burada kısa bir ara verip merhum Sural'ı gıyabında tanımamın ve daha sonra görüşmemin tarihî hatırasını aktarmak istiyorum.

Sural'ı, Atatürk Üniversitesi'nde halk edebiyatı asistanı olarak göreve başladıktan sonra, *Türk Folklor Araştırmaları* dergisindeki Konya konulu yazılarıyla tanıdım.

Ben onunla, eski Konyalıların söyleyişleriyle, sadece bir defa 'rüberü' (yüzyüze) görüşebildim. O, 1959 yılında 32 yaşında kaybettiğimiz tek ablam Hayriye Karpuzoğlu'nun eşi attar **İbrahim Karpuzoğlu**'nun yakın dostu imiş. Eniştem kendilerine benden söz edince

benimle tanışmak istemiş. 'Mahmut Kalfa' ile eniştemin 'Ettarlar İç'i'nde dükkânında tanıştık. O gün, belki bir tarih vermek gerekirse, 1980'li yılların başı olabilir, neler konuştuk, pek hatırlamıyorum. Ama siyasetten, ekonomiden, spordan söz etmediğimizden eminim. Belki de asıl konu benim ne zaman Konya'ya geleceğim idi.

Kendisinden '**Mahmut Kalfa**' diye söz etmeme gelince... Rahmetlinin babası Galatalı Tahir Efendi kunduracı esnafından imiş. Oğlu da bir süre bu meslekle uğraşmış, kalfalığa kadar yükselmiş. Ağabeyim Hasan Sakaoğlu da (1923) o yıllarda kunduracı çırağı imiş ve Tahir Usta'nın iş yerinde çalışıyormuş. Dolayısıyla ağabeyim ondan söz ederken hep 'Mahmut Kalfa' diyordu; hâlâ da öyle der.

Eserimize gelince... Adı, *Mahmut Sural ve 50 Yıl Önceden Bu Yana Her Yönüyle Konya (1925-1975)*. [IV] * 385 sayfa olan ve Antalya'da Emax Ajans tarafından yayımlanan eseri, yukarıda da değindiğimiz üzere, Feyyaz Caner hazırlamış. Basım tarihi doğrudan belirtilmemişse de son sayfada yer alan hazırlayıcıyla ilgili kısa bilginin altında (3 Şubat 2017) tarihi yer almaktadır.

Eser ve yazarıyla ilgili olarak Sayın Mehmet Ali Uz şöyle demektedir:

"... hüsn-i hat hocaları Veli Sabri [Uyar]'dır. Ama bu küçük öğrencinin yazısı hiç de iyi değildir... Bir gün hocası onun kulağını acıtacak şekilde çeker." (Uz 2003: 148)

"... Konya kültürüne hizmet edenlerin başında Veli Sabri Uyar Hoca gelir. O hemen hemen Konya ile ilgili bütün araştırmacıların kaynağı gibidir. Mahmut Sural Bey'in Konya'ya en büyük hizmetlerinden birisi de Veli Sabri Hoca'ya ait eski harflerle yazılmış on iki defteri inceleyerek bunları *Konya'nın Sesi* gazetesinde neşretmiş olmasıdır." (Uz 2003: 148)

"Rahmetli [Veli Sabri Uyar] acaba düşünebilir miydi kulağını çektiği bu çocuğun, elli beş sene sonra bırakıp gittiği defterler eline geçecek ve bu defter-

lerin değerlendirilmesini bu çocuk sağlayacak.” (Uz 2003: 148)

Hayatından birkaç cümle ile söz ederken yıllardan beri süren bir yanlışlığı da düzeltmek isterim. Son olarak sayın Caner’in eserinde ondan söz eden satırların başında (s. 5) şöyle denilmektedir:

“1914 yılında Konya’da Ulurmak Fahrünnisa Mahallesi’nde dünyaya geldi.” Bu bilgi Sayın Caner’in de notlarında gösterdiği gibi başka bir kaynaktan alınmıştır.

Konya’nın mahalleleri arasında hiçbir zaman Ulurmak Fahrünnisa Mahallesi diye bir mahalle olmamıştır. Ulurmak ve Fahrünnisa birbiriyle sınır komşusu olan iki ayrı mahalledir. İlki, Konya’yı Çumra ve Karaman’a bağlayan ana yol üzerinde iken ikincisi bu yolun sağında ve biraz içeride kalan tarihi bir mahalledir. Onun için **Sural’ın doğduğu mahalle**, benim de doğup büyüdüğüm **Fahrünnisa Mahallesi**’dir.

Mahmut Sural’ın karşı komşusu Saraycıklı İsmail Gürses idi. Onu ilk defa tanıtan da Sural’dır. Bu tanıtma yazısının ilk cümlesinde mahalle adı doğru olarak verilmiştir:

“1318/1902 yılında Konya’nın Fahrünnisa Mahallesi’nde dünyaya gelmiştir.” (*Yeni Konya*, 20 Kasım 1975; Caner 210)

Aynı kaynaklar annesini ‘Mısırlılar’dan Nefise Hanım’ diye verir. Ancak bu Mısırlılar kimlerdir, bilemiyoruz. Aynı mahalleden olmamızın sonucu olarak bazı yeni bilgileri okuyucularımızla paylaşmak isterim. Oturdıkları evin hemen karşısında diyebileceğimiz bir yakınlıkta evi olan Mehmet adlı iki komşumuz vardı. Mehmet Efendi’nin (Tıptıplar’ın Memedâ) soyadı Mısırlı’dır. Oğlu, yaşıtım olan Mustafa Mısırlı (1939-2006) Fahrünnisa Mahallesi’nin 30 yıldan fazla muhtarlığını yapmıştır. Öbür Mehmet Mısırlı Buğday Pazarı esnafı idi. Acaba, Nefise Hanım Mısır diyarından olmayıp komşu ailelerden birininin kızı olabilir mi?⁽¹⁾

(1) Editör S.C. Notu: Mahmut Sural’ın babası Tahir Sural (1893-11 Aralık 1959)’dır. Tahir Sural ise Mustafa Efendi

Asmalı Mektep’te başladığı öğrenimine **Alemdar Mustafa İlkokulu**’nda devam eder ve aynı yıl aktarıldığı **Aziziye Mekteb-i İbtidaiyesi**’nden (sonradan adı Köprübaşı) mezun olur. Konya’nın önde gelen kurrularından **Hacı Haydar Efendi**’den hıfzını tamamladıktan sonra bir süre ortaokula devam eder. Gençliğinde babasının yanında aynı mesleği yapar. Ancak *Kur’an-ı Kerim*’i çok güzel okuması, Davudî bir sese sahip olması onun geleceğini hasırlayan özelliklerindedir.

1933 yılında **Fettahlar’ın Hasan Hüseyin Efendi’nin kızı Dilber hanım** ile evlendiğinde henüz 19 yaşındadır. Sural çiftinin iki kızları dünyaya gelir.⁽²⁾ 41 yaşına gelince ona Ankara’nın yolları görünür. 1955’ten babasının ölüm tarihi olan 1961 yılına kadar Çankaya Camii’nin imam ve hatiplik görevlerini yerine getirir ve Konya’ya döner.

Belediyede görev alır, değişik işlerde çalışır ve çeşitli gazetelerde de farklı konularda görev yapar. Vefat tarihi **10 Aralık 1987**, vefat yeri Konya, defnedildiği mezarlık ise **Üçler Mezarlığı**’dır.

Gazetede ilk yazı âdeti bir ‘Beyanname’ niteliği taşıyan bir ‘Önsöz’ ile başlamakta olup kitabın da hemen başına ÖNSÖZ olarak alınmıştır. Bu yazı kitapta 7. sayfada yer almaktadır. Benim için son derece önemli olan bu kısa bölümü aynen alıyorum.

Eski Konya halkı çok fakirdi. Bu nedenle de çok basit, fakat çok da rahat bir yaşamı bulduğuna yürekte şükretme eğilimi vardı. Konyalı doğrudur, dürüsttü. Bugün bile Konyalı tüccarların İstanbul ticaret piyasalarındaki itibarı, diğer illerimize

ile Gülsüm Hanım’ın oğludur. Gülsüm Hanım’ın babası kereste tüccarıdır. Tahir Sural’ın kardeşi Mustafa, Balkan Savaşı’nda şehit olmuştur. Mahmut Sural’ın annesi; Maliye Müfettişi Mehmet Bey ile Şerife Hanımın kızı Nefise Hanım (1898-25 Mayıs 1980)’dir. Nefise Hanım’ın dedesi Mısır’dan geldiğinden aile Mısırlılar olarak tanınmıştır. Ailenin verdiği bilgilere göre; “Tahir Efendi ile Nefise Hanım arasında beş yaş fark varmış., Nefise Hanım 13 yaşında evlenmiş ve Mahmut Sural (1914-1987)’i doğurduğunda 14 yaşındaymış.”

(2) Editör S.C. Notu: Mahmut Sural’ın Meziyet (Ertürk) ve Nezahat (Arısoy) isimli iki kızı vardır. Meziyet Hanım’ın oğlu emekli hakim Feyyaz Caner (1954)’dir. Nezahat Hanım’ın ise Nazan Gedik, Şehnaz Gezgın, Gülnaz Erpul ve Ayşegül Başer isimli dört kızı vardır.

oranla daha da değerlidir. Eski deyim ile, 'diğergam', insancıldı Konyalı. Birbirlerini kollamada, yardımlaşmada, memleketin ulemasına, büyüklerine saygıda Konyalının üstüne gelen yoktu. Konyalı dindardı. Bildikleriyle 'amel' eder, kavli fi'line uyardı.

Doğma büyüme bir Konyalı olarak o rahat ve mutlu yılları, kaç yıllar önceleri, kaç defalar kaleme almayı tasarlayıp durmuşumdur, ama yapamamışumdur. Kısmet bugüne olmalıdır ki işte yazıyorum. Elli yıl öncesinden bu yana Konya'yı her yönüyle, bir masal gibi anlatmaya çalışacağım sizlere. Umuyorum ki, bu yazı dizisini zevkle, bazen de ibretle izleyeceksiniz. Bana düşen de gerekli bir görevi yerine getirmekten duyacağım bir mutluluk olacaktır. Ancak, belki birtakım yanlışlarım, eksiklerim de olacaktır. Yanlışlarımı düzeltmek, eksiklerimi tamamlamak, unuttuklarımı hatırlatmak zahmetine katlanacak olan sayın okuyucularımıza da şimdiden şükranlarımızı sunarım. (11 Temmuz 1975/Konya)

Dizi, **13 Nisan 1976** tarihli 181. yazıyla sona ermektedir. Bu yazının sonunda da, adı konulmamış bir 'Veda' bölümü yer almaktadır. Bu yazı kitabımızın 367. sayfasına alınmıştır. Onu da, yazara ve konuya duyduğumuz saygı gereği aynen alıyoruz.

"50 Yıl Önceden Bu Yana Her Yönüyle Konya" başlığı altında yayımladığım bu eserim, adının iddialı olmasına rağmen, pek çok eksikleri vardır. Örneğin, bu güzel yurdun yine medreselerden çıkma, hamleci aydınlar bölümünün bu dizide yer almaması büyük bir eksikliklerdir. Edebiyatta, felsefede, tezhipte, yazıda, siyaset ve politikada, askerlikte büyük üstünlükler göstermiş olan bu insanlar, göz kamaştırıcı birer yıldız gibi parlamış ve dönemlerini tamamlayarak bu dünyadan göçüp gitmişlerdir. Bu esere, bunları da yazmak gerekirdi. Ne yazık ki yorgunum. Bu değerli insanları bu dizi içine alamadım ve bundan çok üzgünüm. Eğer sağlığım ve ömrüm bir süre daha vefa ederse, bunları da ayrıca araştırarak, elde edebildiğim bilgileri sizlere sunmaya çalışacağım.

Sizlere saygılar sunarım değerli okurlarım. (12 Nisan 1976)

Konya kitabının kaç adet basıldığını bilemiyoruz. Ancak inanıyoruz ki konu-

ya ilgi duyacak olan pek çok araştırmacı, meraklı ve hemşerimiz kitabın hangi konuları içine aldığını merak edecektir. Biz kitabın İÇİNDEKİLER'inde yer alan başlıkları verecek, bu başlıklar altında yer alan bazı konulara da kısaca gönderme de bulunacağız.

Takdim: Mehmet Ali Uz (s. 1-2)

Yayına Hazırlayanın Notu (s. 3-4)

Önsöz (s. 7)

Konya Tarihine Kısa Bir Bakış (s. 8-10)

Elli Yıl Önceki Konya Şehri (s. 11-12)

Konya Mahalleleri (s. 13)

Konya Belediyesi ve Hizmetleri (s. 14)

Şehir İmar Planları (s. 15-17)

Mahalle Mektepleri (s. 18-26)

Tekkeler ve Türbeler (s. 27-30)

Sağlık Hizmetleri (s. 31)

Medreseler (s. 32-41)

Konya'nın Diğer Özellikleri (s. 42-71)

Konya Düşünleri (s. 72-83)

Kış Gecesi Eğlenceleri (s. 84-86)

Konya'da Eski Ramazanlar (s. 87-90)

Konya'nın İlmîye Sınıfı (s. 91-197)

Konya Hâfızları (s. 198-215)

Eski Konya Hikâyesine Devam (s. 216-229)

Eski Konya'da Eğlence (s. 230-232)

Çeşmeler (s. 233)

Ticaret Hayatı (s. 234-235)

Eski Konya'da Oturak Âlemleri (s. 236-241)

Konya Bayramları (s. 242-247)

Konya'da Elektrik (s. 248)

Serbest Cumhuriyet Fırkası (s. 249-252)

Konya Halkevi (s. 253-254)

Dede Bahçesi (s. 255-256)

Konya'nın Ünlü Delileri ve Meczupları (s. 257-267)

İlmîye Sınıfına Ek (s. 268-289)

Üç Eski Fotoğraf (s. 290-292)

Konya'da Spor (s. 293-367)

EK: Konya'da Kuşçuluk ve Kuşlar (s. 368-384)

Bu EK beş ana başlık altında verilmiştir.

[**Yayına Hazırlayan** (Sayın Feyyaz Caner) (s. 388)]

Bunca güzel ve değerli bölümler arasında nice değerli insanımızın adları anıldı, mekânlar dile getirildi, olaylar hatırlatıldı. Bu satırların yazarı yazılanların tamamını merhum Sural'dan olduğu gibi başka merhum araştırmacılarımızdan da okudu ve öğrendi. Ve dedi ki, 'Bunca ad ile ilgili olarak senin söyleyecek sözün, anlatılacak hatıran yok mu?' Olmaz olur mu, elbette olacak. Hatta bir kısmı belge değeri taşıyarak tarihin raflarındaki yerini alacaktır. İşte o birkaç değerli addan çizgiler...

a. Fahri Kulu (s. 125-126): Babam Mehmet Sakaoglu'nun (1902-1975) medreseden hocasıdır. Ben belli bir yaş geldikten sonra babam her bayramda elimden tutar, hocasının Sarıyakup'taki evine götürür, 'Mahdumum Saim Efendi' diyerek elini öptürür, hayır duasını alır.

b. Ahmet Nushi Katırcıoğlu (Sıçanlızâde) (s. 288-289): Bu da babamın hocasıdır. İlkokul, ortaokul lise ve üniversiteden arkadaşım merhum Dr. Taha Katırcıoğlu'nun babasıdır. Taha İstanbul Tıp Fakültesi'nin sınavına girip Ankara'daki okulların sınavı için ayrılınca onun İstanbul'daki sınav sonuçlarını babasına bildirmek görevi bana kalmıştı. Olumlu sonucu babamın hocasına bildirmek üzere Sirkeci Postanesi'ne gidip telefon yazdırdım. (O yıllarda daha cep'in adı olmadığı gibi evlerde de sabit telefon yoktu!) Üç saat bekledikten sonra Ahmet Amcamız geldi ve ben ona sadece şu üç cümlelik cevabımı verdim: "Gözünüz aydın, Taha İstanbul Tıbbi kazandı. Hayırlı olsun." Babamın ona sunduğu sihirli elma (!) hikâyesi, Konya'mızın ünlü şikemperverlerinden olması gibi konuları şimdilik atlayalım.

c. Hacı Veyiszâde Hacı Mustafa Efendi (s. 169/170): Merhum, öğle namazından önce Tellal Pazarı'na gelir, tuvalette ihtiyacını giderdikten sonra Pazar'ın ortasındaki havuzun etrafında bulunan musluklardan birinde abdestini alır, Aziziye Camii'ne yönelirdi. Bu

arada karşılaştığı her yaştan Pazar esnafıyla selamlaşır, bazılarına hal hatır sorardı. Biz çocuklar ise bu iltifatlardan nasibimizi alırdık.

ç. Müftü Abdullah (Ulubay) Efendi (s. 184/185): Kaynakların yazdığına göre Konya'mızın gelmiş geçmiş en değerli müftüsü imiş. Adımı o yılların gazetelerinden okurdum. Söylemek istediğim konu ise kızı Sıdika (Ulubay) Akbaba'nın Konya Lisesi'nde öğrenci olduğum yıllarda (1956-1958) kimya öğretmenimiz olmasıydı. Öğretmenimiz hakkında bir şeyler söylemek istemiyorum.

d. Pehlivan Yusuf Yörelî (s. 347): Çaybaşı Caddesi'nden komşumuzdu. Birkaç ev ötede, Fahrünnisa Camii'nin karşısındaki bahçeli evde otururlardı. Ağabeyim Hasan Sakaoglu'nun çok yakın arkadaşı, yani râfık'ı idi. O güreşçi, ağabeyim ise seyirci olarak yıllarca İstanbul'daki Türkiye Şampiyonalarına katılmışlardır. Yılların birinde Yörelî, ilk maçında hiç beklenilmediği şekilde sayı ile yenilir, arkasından dört güreşini ise tuşla kazanır. Ancak masa başı oyunlarıyla Yörelî'yi son üçe almazlar. Ağabeyimin dediğine göre o hep şöyle dermiş: 'Ah Hasan, şu güreşler bir bitse de helva ekmeğe bir kavuşabilsem.' Kavuşmuş ama ertesi sabah onu ilk üç arasında anons edip tartıya çağırınca kilo fazlalığından bir daha elemişler. İlerleyen yıllarda tedavi için gittiği İstanbul'da ben de ziyaretçileri arasında idim. Bizlere vaad ettiği ziyafeti iyileşip Konya'ya dönünce nefis yemeklerle yerine getirmişti. Uzun yıllar Camimizin üç vakit gönüüllü müezzinliğini yapmıştır.

e. İsmail (Gürses) Efendi (s. 210-211): Soyadları Sesigür'dür. Yusuf Yörelî'nin de akrabası idi. Mahallemizin Maraş Caddesi üzerindeki bağlı bahçeli evinde otururdu. Bu ev merhum Sural'ın eviyle karşı karşıya idi. Yaşama tarzı çok değişik bir komşumuzdu. Onu daha çok evinden çıktuktan sonra veya evine dönerken görürdük. Onun için anlatılan pek çok nükteli söz ve davranışı vardır. Güya Ramazan ayında ağzında bir zeytinle dolaşır fakat onu ye-

mezmiş. Niçin böyle yaptığını soranlara da, 'İftarlık için şimdiden yumuşatıyorum.' dermiş.

Sayın Sural (1914) ile Sayın Sesigür (1902) arasında 12 yaş olmakla birlikte ilerleyen yıllarda ahbablıkları artar. Mahmut Bey, dizi yazısının ona ayırdığı bölümünde komşusunu etraflıca anlatmaktadır. Burada, İsmail Efendi'nin Bektaşî meşrep bir yapıya sahip olduğu anlatılırken değişik tipteki sakalıyla insanlarla nasıl dalga geçtiği de dile getirilir.

e. Çopur Kadızâde Hayrettin Bey (s. 208-209): Üç dayımın en büyüğü olan Murat Dayı'mın eşi Mediha Yenge'min dayısıdır. Soyadı Uygun'dur. Sık olmasa da kendisini Fenni Fırın Kavşağı'ndan Köprübaşı Caddesi'ne dönülünce ileride sol koldaki bir çeşmenin hemen arkasındaki iki katlı evinde ziyaret ederdik. Çocukluğunda çelik çomak oynarken sol gözünü kaybetmiştir.

Merhum Sural'ı farklı yönleriyle de tanıtmak isterim. Aşağıda çok değişik alanlarla ilgili bilgi ve listeleri vererek onunla ilgili söyleyeceklerimi, şimdilik, noktalıyorum.

A. Kitap Bölümleri:

Arabacı, C. - B. Ayhan - A. Demirsoy - H. Aydın (2009), *Konya Basın Tarihi*, Konya.

Caner, Feyyaz (2015), 'Sural, Mahmut', *Konya Ansiklopedisi*, C. 8, 158-159.

Uz, Mehmet Ali (2003), "Mahmut Sural", *Konya Kültürüne Hizmet Edenler [I]*, Konya, 147-152.

B. Yazılar:

Arabacı, Caner (2012), Mahmut Sural'ın Gazeteciliği", *Merhaba / Akademik Sayfalar*, 12 (10), 28 Mart 2012, 155-157.

Sakaoğlu, Saim (2012), "Bir Mahmut Kalfa Vardı", *Merhaba / Akademik Sayfalar*, 12 (10), 28 Mart 2012, 149-154.

Sural, Mahmut (2012), "50 Yıl Önceden Bu yana Her Yönüyle Konya'dan / Elli Yıl Önceki Konya'da Spor", *Merhaba / Akademik Sayfalar*, 12 (10), 28 Mart

2012, 158-160.

Uz, Mehmet Ali (2012), "Mahmut Sural Özel Sayısı Üzerine", *Merhaba / Akademik Sayfalar*, 12 (10), 28 Mart 2012, 146.

Uz, Mehmet Ali (2012), "Mahmut Sural (1914/1987) Hayatı", *Merhaba / Akademik Sayfalar*, 12 (10), 28 Mart 2012, 147-148.

Ayrıca ölümünü takip eden günlerde yerel gazetelerde; ölüm haberleri, gazete yazıları ve başsağlığı mesajları yayımlanmıştır.

C. Bitirme Tezleri:

Sayın Uz'un bildirdiğine göre, Selçuk Üniversitesi İletişim Fakültesi'nde Sural ile ilgili iki bitirme tezi Hazırlanmıştır. (Uz 2012: 146)

Ç. Toplantı:

2012 yılının Kütüphane Haftası münasebetiyle, Koyunoğlu Müzesi Müdürü Hasan Yaşar Bey'in çabalarıyla, İl Halk Kitaplığı'nda **28 Mart 2012 tarihinde, Yirmi Beşinci Vefat Yıl Dönümünde Gazeteci Yazar Mahmut Sural** konulu panel şeklinde bir anma toplantısı düzenlenmiştir. Başkanlığını Mehmet Ali Uz'un yaptığı toplantıda Doç. Dr. Caner Arabacı ve ben konuşmacı olarak yer almıştık.

D. Özel Sayı:

Merhaba gazetesinin haftalık *Akademik Sayfalar* eki, bir sayısını merhum Sural için ayırmıştır: 25. *Vefat Yıldönümünde Mahmut Sural Özel Sayısı*: 12 (10), 28 Mart 2012, 145-160. Bu sayıda, yukarıda *B. Yazılar* başlığı altında verilen yazılar yer almıştır.

E. Kitaba Dair:

Merhaba gazetesinin muhabirlerinden Salih Acıbadem, torun Feyyaz Caner'in yayımlanmasını sağladığı dedesinin yazılarının gün ışığına çıkmasından sonra, aynı zamanda kitaba bir TAKDİM yazısı kaleme alan Mehmet Ali Uz ile bir mülakat yapar. *Konya Tarihine Işık Tutacak* başlığı ile verilen bu uzun konuşma, anılan gazetenin 10 Eylül 2017 tarihli sayısında yer almıştır.

İlgililer ne der bilemem ama, adını mahallemizde en az bir sokağa vermeliyiz!

Ruhu şâd olsun.

Feyyaz
CANER

BİR KİTAP YAYINLAMAK

Ben Mahmut Sural'ın torunuyum. Ölüm tarihi olan 10 Aralık 1987 tarihine kadar ki 33 yıllık yaşamımın neredeyse 30 yılı onun yanında geçti. Bu nedenle kendisi hakkında bir şeyler anlatmam beklenebilir, ama ben öyle yapmayacağım. Sadece bu eser hakkında bir şeyler yazacağım. Nedeni de şu:

İnsan bir şeyi ne kadar iyi bildiğini iddia ederse, yanlışla olasılığı da o kadar fazla olabilir. Ayrıca bu uzun süreli yakın yaşama, insanın nesnel olmasını da engelleyebilir. başkalarının ve elinizde tuttuğunuz eserin, sahibi anlatması daha doğru.

1987 yılından 2001 yılına kadar Konya dışında birçok yeri dolaşım. Kitaplarımın, ev eşyalarımın arasında bir klasör olan bu kitabın konusu yazılar da benimle birlikte Türkiye'yi gezdi. Emekli olunca da yazarın kendisini de hayali olan bu eseri kataplaştırma işi için kolları sıvadım. Adettendir, katkıda bulundu, yardım etti diye bazı kişilere teşekkür edilir, ama beni teşvik edip cesaretlendiren Sayın Mehmet Ali Uz dışında teşekkür edecek kimseyi bulamıyorum. Dizinin tümünü kendim topladım. Resimlerin bir kısmı eksikti. Bilgisayar konusuna da çok aşına değildim ama bocalayarak didinerek, cebelleşerek bir şeyler yapmaya öğrenmeye çalıştım. Tarayıcısı da olan bir yazıcı ile işe giriştim. Kitabın tümünü, orijinal nüshalardan, hemen hemen hiç dokunmadan kendim yazdım. Resimleri gazeteden tarayıp yerleştirdim. Şayet teşekkürü hak eden varsa bunlar bilgisayar ile tarayıcıdır.

Yukarıda da değindiğim gibi

Merhaba
Akademik Sayfalar

yazılanlara, yapılması gereken çok bariz bir kaç düzeltme dışında hiç dokunmamaya çalıştım. Sadece yazıldığı dönemden bu yana aşağı yukarı çeyrek asırdan fazla zaman geçtiği için, kapsadığı dönemi belirleyebilmesi açısından kitap başlağına (1925-1975) tarihlerini ekledim. Konya'nın İlmîye Sınıfı bölümünü de dizide, çeşitli zamanlarda birkaç değişik bölümde yazılmıştı. Bunların hepsini aynı başlık altında birleştirdim. Bir de, kitabın bütünlüğüne katkıda bulunacağına inandığım, "Konya'da Kuşçuluk" adlı bölümü, kitabın sonuna -başına da açıklayıcı bir not koyarak ekledim. Çünkü, meraklıları arasında adete başvuru kaynağı haline getirilen bu yazının kaybolup gitmesine gönlüm razı olmadı.

Kitapta birçok yerde geçen "Bugünkü Belediye'nin bulunduğu yerde..." gibi deyişlerde, eserin yazıldığı 1975 tarihindeki yerlerin esas alınmasının gerekli olduğunu söylemeden geçemeyeceğim. Bunlarla ilgili açıklama yapmayı da tercih etmedim. Çünkü kentsel dönüşüm adlı rant canavarına kurban adanan Konya'da,

benim yaptığım değişikliklerin de birkaç yıl içerisinde eskieyeceğine emindim. Bu nedenle bu açıklama ışığında orijinal halinde kalmasını yeğledim.

Biçime, yazıma ilişkin eleştirilecek noktalar varsa, bunların benim hatam olduklarını peşinen kabul ediyorum. Ancak önsözde de yazarın bizzat belirttiği gibi, Konya'ya ilişkin tarihi ve folklorik özellikleri taşıyan ve değerli yadsınamaz bu eserin bir masal gibi akıcı anlatımıyla zevkle okunacağını tahmin ediyorum. Basında fotoğraf konusunun bugünkü düzeyinin çok gerisinde olduğu bir dönemde yazılan eserdeki anlatımların konuyu gözlerinizin önünde adeta bir fotoğraf gibi canlandırdığını hayretle göreceksiniz.

Eserin sunuş yazısını da hazırladığı için Sayın Mehmet Ali Uz'a teşekkür ederim.

Son olarak, benim tek katkım olan Konya Ansiklopedisi'ne madde olarak yazdığım yazarın yaşam öyküsünden sonra sizleri Konya'nın masal gibi 50 yılı ile baş başa bırakıyorum.

Umarım emekleri ve emeklerim boşa gitmemiştir.

Hasan YAŞAR

MAHMUT SURAL VE 50 YIL ÖNCE DEN BU YANA HER YÖNÜYLE KONYA (1925-1975) KİTABI ÜZERİNE...

Yazar: Mahmut Sural
Yayına hazırlayan: Feyyaz Caner
Basım yılı ve yeri: 2017 Antalya
Cilt ve Sayfa: Büyük boy karton
kapak, kuşe kâğıt 385 s.

Tarihî şahsiyetlerin anılması onların eserlerinin gün yüzüne çıkarılması şehir tarihi açısından çok önemlidir. Gerek İkinci Sohbetleri'nde gerekse *Konya Ansiklopedisi*'nde bunu gerçekleştirmeye çalıştık. Bu işin içine girince bu alanda kültür birikimine ve derinliğe sahip şahısların ne kadar az olduğunu fark ediyorsunuz. Birikimi olup da yazmayan zatları da ele alacak olursanız durumda daha da vahim. Tabii ki yazmak ayrı bir kabiliyet. Bunu bildiğimiz için de Yaşayan Konya Hafızası İkinci Sohbetleri'nde bu zatları konuşturup kayıt altına almaya çalışıyoruz. Yaptığımız kayıtların çözümlerini de yaptırıp yayın haline getireceğiz.

Gerçekten Konya hafızası niteliğinde olan zatlardan birisi de merhum Mahmut Sural'dır. *Konya Ansiklopedisi*'ni çıkardığımız yıllarda Mahmut Sural'ın *Yeni Konya* gazetesinde 21 Temmuz 1975-13 Nisan 1976 tarihleri arasında 181 sayı devam etmiş makalelerinin tamamını fotokopi hâlinde Koyunoğlu Müzesi Kitaplığı'nda görmüş ve incelemiş, ele aldığı konuların Konya tarihi açısından ne kadar önemli olduğunu müşahede etmiştim. Kütüphane Haftası münasebetiyle **“Yirmi Beşinci Vefat Yıl Dönümünde Mahmut Sural”** konulu bir paneli İl Halk Kitaplığı'nda icra etmiştik. O

programda da “Mahmut Kalfa” müstear ismiyle merhum Mahmut Sural'ın çok geniş kültür birikimine sahip olduğunu fark etmiştim. O zaman bu makalelerin bir kitap hâline getirildiği takdirde daha çok istifade edileceğini söylemiş ve arzu etmiştim. Şimdi bunun kitap olarak bastırıldığını görmek gerçekten büyük bir kazanç ve sevinç kaynağı oldu. Hele bu kitabın torunu Feyyaz Caner tarafından yayımlanması ilmi geleneğin aile tarafından devam ettirilmesi da ayrı bir güzellik oldu. Mahmut Sural Bey'e rahmet diliyor, torunu Feyyaz Caner Bey'e de şükranlarımızı arz ediyoruz.

Bu kitabın vücut bulmasını en çok isteyen ve gayret edenlerden birisi Mehmet Ali Uz ağabeydir. Takdim yazısında kitap için şunları söylemiş: “Konya kültürü ve tarihi ile ilgili bilgi sahibi olan insanlarımızdan yeteri kadar faydalanamadık. Bu konuda bilgisi olan birçok insan hafıza ve hatıraları ile birlikte öbür tarafa göçüp gitti. Merhum Mahmut Sural ise Konya ile ilgili gördüklerini ve bildiklerini yazan nadir isimlerden birisiydi. Torunu Feyyaz Caner uzun uğraşlar sonucunda bu yazı dizisini kitap hâline getirerek Konya'ya armağan etti.”

Kitabı yayına hazırlayan Mahmut Sural'ın torunu olan Feyyaz Caner de yayına hazırlayanın notu giriş yazısında şunları söylüyor: “Bu kitap dizisinin tamamını kendim topladım. Resimlerin bir kısmı eksikti. Bilgisayar konusunda da pek aşına değildim; ama bocalayarak, didinerek, cebelleşerek bir şeyler yapmaya öğrenmeye çalıştım. Tara-

yıcısı olan bir yazıcı ile işe giriştim. Kitabın tümünü orijinal nüshalardan, hiç dokunmadan kendim yazdım. Resimleri gazeteden tarayıp yerleştirdim.”

Kitabın Ön Söz’ünde ise Mahmut Sural geçmişteki Konya hakkında şunları dile getirmiş: “Eski Konya halkı çok fakirdi. Bu nedenle de çok basit ve çok da rahat bir yaşamı bulduğuna yürekten şükretme eğilimi vardı. Konyalı doğrudu, dürüsttü. Eski deyimıyla diğergâm insancıldı Konyalı. Birilerini kollamada, yardımlaşmada, memleketin ulemasına, büyüklerine saygıda Konyalının üstüne gelen yoktu. Konyalı dindardı. Bildikleriyle amel eder, kavli fiiline uyardı.”

Kitap makalelerden oluştuğu için çok farklı konulara temas edilmektedir. Ana temanın Konya kültür tarihi ile ilgili olduğu söylenebilir. Yazılanları genel olarak dört başlık altında toplayabiliriz: Şahıslar, mekânlar, kurumlar ve olaylar. Özellikle tarihî şahsiyetler ağırlıklı olmak üzere; Konya’nın ilmiye sınıfı, hafızları, meşhur delileri ve meczupları ayrıntılı ve hacimli olarak yer almaktadır. Mesela Öksüz Mehmet, Derviş Mustafa, Zeytinci Ömer Ağa gibi adı sanı bilinmeyen zatlara ilk defa olarak kaleme almıştır. Ardından mekânlar dikkat çekmektedir; Konya mahalleleri, Dede Bahçesi, çeşmeler vs. Kurumlarla ilgili de Konya Belediyesi ve hizmetleri, mahalle mektepleri, türbeler, tekkeler, medreseler, Konya Halkevi, Serbest Cumhuriyet Fırkası zikredilebilir. Konya belediyesiyle ilgili verdiği bilgiler incelendiğinde eksik bazı ayrıntıların olduğu dikkat çekmektedir. Tabii ki o tarihlerde bu denli tarihî vesikalar gün yüzüne çıkmamıştı. Dolayısıyla bu da normal karşılanabilir. Ele aldığı Konya düğünleri, kış gecesi eğlenceleri, eski ramazanlar, ticaret hayatı, oturak âlemleri, bayramlar ve Konya’da kuşçulukla gibi olaylarla tamamlanmaktadır.

1900’lü yıllar
Şerafettin Cami
Meydanı.

Mahmut Sural’ın
babası Tahir
Sural. 1900’lü
yılların başı.

Sonuç olarak Konya kültür tarihine iz bırakacak önemli bir eserin okuyucusuna sunulduğunu rahatlıkla söyleyebiliriz. Tasarımda bazı eksikliklerin olmasına rağmen kolay okunan güzel bir çalışma olmuş. Emeği geçenlere gönülden teşekkürler.

Derya
KARAKAYA

KONYA'NIN BİR YARIM ASRININ TAHLİLİ

Konya'nın sosyal ve kültür hayatına dair önemli çalışmalar ortaya koyan Mahmut Sural Bey'in Yeni Konya Gazetesi'nde yayımladığı **“Elli Yıl Önceden Bu Yana Her Yönüyle Konya”** başlıklı 180 gün süren araştırma yazısı torunu **Feyyaz Caner** Bey tarafından derlenerek neşredildi.

Bu eser, Mahmut Sural'in kendi deyimi ile **“Elli yıl öncenden bu yana Konya'yı her yönüyle, bir masal gibi anlatmaya”** çalıştığı bir çalışmadır. Konya Tarihine Kısa Bir Bakış, Elli Yıl Önceki Konya Şehri, Konya Mahalleleri, Konya Belediyesi ve Hizmetleri, Şehir İmar Planları, Mahalle Mektepleri, Tekkeler ve Türbeler, Sağlık Hizmetleri, Medreseler, Kon-

ya'nın Diğer Özellikleri, Konya Düğünleri, Kış Gecesi Eğlenceleri, Konya'da Eski Ramazanlar, Konya'nın İlimiye Sınıfı, Konya Hafızları, Eski Konya'da Eğlence, Çeşmeler, Ticaret Hayatı, Eski Konya'da Oturak Alemleri, Konya Bayramları, Konya'da Elektirik, Serbest Cumhuriyet Fırkası, Konya Halkevi, Dede Bahçesi, Ünlü Delileri ve Meczupları, Üç Eski Fotoğraf, Konya'da Spor ile Konya'da Kuşçuluk ve Kuşlar olmak üzere otuz farklı başlıktan oluşan bu çalışmayı hazırlarken Mahmut Sural bunu yapılması gereken bir görev olarak görmüştür.

Eserin içerisinde yer yer ilginç bilgilere rastlanmak mümkün. Örneğin, Mehmet Muhlis Koner 1919-23 yılları arasında belediye başkanlığı döneminde İtalyan bir mühendise Millet Bahçesi, İstasyon ve Karaman caddelerinin de düzenlendiği imar planı çizdirmiş. 1945 yılında tekrar belediye başkanlığına seçildiği zaman Hamdi Beştav'a bu planı buldurmuş. Başkanlık ve belediye personeli tarafından incelenen bu plan özel olarak yaptırılan bir dolapta saklanmak üzere Hamdi Beştav'a verilmiş. Mahmut Sural bu planın tarafından arandığını fakat bulunamadığını kaydediyor.

Mahmut Sural (1914-1987)

Konya'nın Sesi gazetesinde; Mahmut Sural, Ethem Öyken ve torunu Feyyaz Caner.

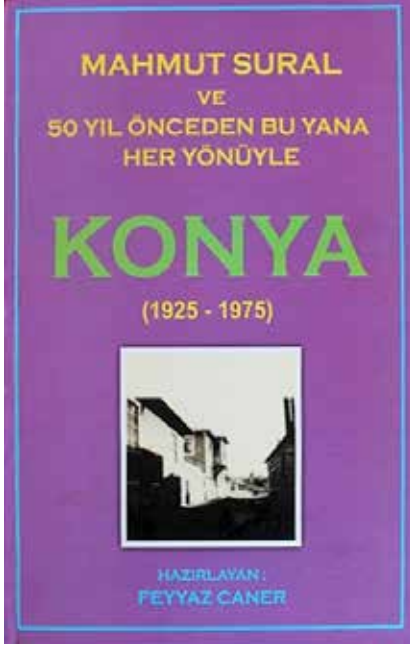
Konu başlıkları içinde sosyal yaşam ile ilgili de küçük ama önemli bilgiler veriliyor. **Hırsızlık yapan birisinin suçüstü yakalanması halinde** halk tarafından yüzünün yoğurtlanması, yıkamak için çeşmeye koştığında ise taşlanması sonunda da memleketi terk etmek zorunda kalması bunlardan birisidir.

Kunduracılar Sitesi, Çıkrıkçı-

lar Caddesinden güneye doğru uzayan adaların tamamını içine almasına rağmen dükkânların yarısı boştur. Sebebini Mahmut Sural şöyle anlatır: bugün birkaç yüz bin değerindeki dükkânlar o dönem çok ucuz olmasına rağmen vakıf oldukları için alınıp satılamamış, belediye başkanı Şevki Ergun, belediye memurlarının maaşları aylarca ödenemeyince maaşları karşılı-

Konya İstasyonu.

ğında çalışanlara buraları teklif etmiş. Aynı yöntem Vakıflarda da uygulanmış.

Konyalı olmaktan gurur duymasına rağmen Sural, Konyalıların bazı özelliklerini de eleştirmektedir. Eleştirilerinden birisi Konya'da yetişen veya başka yerlerde yetişerek buraya gelen çoğu değerli şahsiyetin kıymetinin bilinmediği yönündedir. Bunun en güzel örneğinin de **Sivaslı Ali Kemali** olduğunu

ifade eder.

Konya'nın ticaret hayatı ile ilgili bilgiler verirken sarraflık, kuyumculuk, bakırcılık, büyük bir çoğunlukla kunduracılık gibi gelir getiren işlerin Rumlar ve Ermenilerin elinde bulunduğunu, yerli halkın bu sanatlara karşı ilgisizliğinin sebebinin de din yönünden haram oluşuna inandırılmış olmalarına bağlar.

Mahmut Sural, Konya'nın meczuplarını anlattığı bölümde **Zeytinci Ömer Ağa** adında birinden bahseder. Ömer Ağa, bir gün yolda gelirken birbirine söven iki kişi görür. İlk söven kişinin aslında "ben eşeğim" demek istediğini, söven diğer kişinin de "ben eşsoğlu eşeğim" demek istediğini anlatır. Ardından bir kahkaha atıp "bana deli diyorlar, desinler. Delilik, eşeklikten iyidir." Diyor.

Konya'nın bir dönemini her yönüyle araştırıp kaleme almış Mahmut Sural. Ölümünün otuzuncu yıldönümünün yaklaştığı şu günlerde kendisini rahmetle anıyoruz.

Millet Bahçesi.

